

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 1 lutego 2022 r.

Poz. 887

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NP-II.4131.1.20.2022.7

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 21 stycznia 2022 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372)

orzekam

nieważność § 1 pkt 4 i pkt 5 uchwały nr XXXVI.196.2021 Rady Gminy Miasteczko Krajeńskie z dnia 16 grudnia 2021 r. w sprawie zmiany Statutu Gminy Miasteczko Krajeńskie - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 16 grudnia 2021 r. Rada Gminy Miasteczko Krajeńskie podjęła uchwałę nr XXXVI.196.2021 w sprawie zmiany Statutu Gminy Miasteczko Krajeńskie, dalej "uchwała".

Uchwałę podjęto na podstawie przepisów: "art. 18 ust. 2 pkt 1 i art. 40 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2021r., poz. 1372)".

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu w dniu 22 grudnia 2021 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Rada Gminy Miasteczko Krajeńskie na podstawie przedmiotowej uchwały wprowadziła zmiany do uchwały nr XLV.245.2018 Rady Gminy Miasteczko Krajeńskie w sprawie Statutu Gminy Miasteczko Krajeńskie (Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego z 2018 r. poz. 8491), dalej "uchwała pierwotna".

Zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 ze zm.), dalej "ustawa o samorządzie gminnym" w statucie gminy określa się: ustrój gminy (art. 3 ust. 1), zasady tworzenia, łączenia, podziału oraz znoszenia jednostek pomocniczych (art. 5 ust. 3), zasady dostępu do dokumentów i korzystania z nich (art. 11b ust. 3), zasady i tryb działania komisji rewizyjnej (art. 18a ust. 5), zasady i tryb działania komisji skarg, wniosków i petycji (art. 18 ust. 3), organizację wewnętrzną oraz tryb pracy organów gminy (art. 22 ust. 1), zasady działania klubów radnych (art. 23 ust. 4), zasady udziału przewodniczących organów wykonawczych jednostek pomocniczych w pracach rady gminy (art. 37a), uprawnienia jednostki pomocniczej do prowadzenia gospodarki finansowej w ramach budżetu gminy (art. 51 ust. 3).

Udzielona radzie gminy kompetencja ma dość szeroki zakres, co jednak nie oznacza dowolności w zakresie ustalania statutu gminy. Organy władzy publicznej zobligowane są do działania na podstawie i w granicach prawa (art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz. U. Nr 78 poz. 483 ze zm., dalej „Konstytucja RP”). Statut gminy jest aktem prawa miejscowego, a zatem zastosowanie znajdzie przepis art. 94 Konstytucji RP, z którego wynika, iż organy samorządu terytorialnego ustanawiają akty prawa miejscowego, obowiązujące na obszarze działania tych organów, jedynie na

podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie. Zgodnie z ustaloną w art. 87 Konstytucji RP hierarchią źródeł prawa, akty prawa miejscowego nie mogą regulować materii należącej do przepisów wyższego rzędu i nie mogą być z nimi sprzeczne. Również z Konstytucji RP (art. 169 ust. 4) wynika, iż określona w art. 18 ust. 2 pkt 1 ustawy o samorządzie gminnym, samodzielność rady gminy w zakresie kształtowania w drodze statutu ustroju wewnętrznego gminy może być realizowana tylko i wyłącznie w granicach ustaw. Z treścią regulacji konstytucyjnych koresponduje przepis art. 40 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, w myśl którego na podstawie upoważnień ustawowych gminie przysługuje prawo stanowienia aktów prawa miejscowego obowiązujących na obszarze gminy.

Rada gminy, uchwalając statut gminy, zobowiązana jest więc przestrzegać zakresu upoważnienia ustawowego, a regulacje statutowe nie mogą pozostawać w sprzeczności ani z ustawą, ani też z żadnym innym aktem wyższego rzędu. Ponadto rada, realizując przyznaną jej kompetencję uchwałodawczą, nie może wkraczać w materię już uregulowaną ustawą, co oznacza zarówno zakaz powtarzania w akcie prawa miejscowego przepisów ustaw, jak również ich modyfikacji (chyba że przepis upoważniający wyraźnie na to zezwala).

Rada gminy przedmiotową uchwałą nadała następujące brzmienie § 22 uchwały pierwotnej: "Do obowiązków Wiceprzewodniczących należy wykonywanie zadań zastrzeżonych przez ustawę lub Statut dla Przewodniczącego w razie wakatu na stanowisku Przewodniczącego lub czasowej niemożności w sprawowaniu przez niego funkcji" (ust. 1); "Pod nieobecność Przewodniczącego jego zadania wykonuje wskazany przez Przewodniczącego Wiceprzewodniczący, zaś w przypadku braku wskazania I Wiceprzewodniczący, zaś w przypadku niemożności wykonywania zadań przez I Wiceprzewodniczącego - II Wiceprzewodniczący" (ust. 2); "Wiceprzewodniczący wykonują także inne zadania określone w Statucie oraz zlecone przez Przewodniczącego Rady" (ust. 3). Ponadto, przedmiotową uchwałą nadała § 34 ust. 2 uchwały pierwotnej następujące brzmienie: "W razie nieobecności Przewodniczącego Rady czynności określone w ust. 1 wykonuje wskazany przez Przewodniczącego Wiceprzewodniczący, zaś w przypadku braku wskazania I Wiceprzewodniczący, zaś w przypadku niemożności wykonywania zadań przez I Wiceprzewodniczącego - II Wiceprzewodniczący".

Kompetencje Przewodniczącego Rady zostały określone w art. 19 ust. 2 zdanie pierwsze ustawy o samorządzie gminnym, zgodnie z którym: "Zadaniem przewodniczącego jest wyłącznie organizowanie pracy rady oraz prowadzenie obrad rady". Zadania przewodniczącego wynikają, więc wprost z ustawy. Oznacza to, że zakres zadań wykonywanych przez wiceprzewodniczącego nie może wykraczać poza zakres zadań przypisanych przewodniczącemu rady.

Podnieść należy, że ustawodawca jednoznacznie rozstrzygnął kwestię realizacji zadań przewodniczącego rady gminy. W myśl art. 19 ust. 2 zdanie drugie i trzecie ustawy o samorządzie gminnym: "Przewodniczący może wyznaczyć do wykonywania swoich zadań wiceprzewodniczącego. W przypadku nieobecności przewodniczącego i niewyznaczenia wiceprzewodniczącego, zadania przewodniczącego wykonuje wiceprzewodniczący najstarszy wiekiem".

Należy w związku z tym wskazać, iż jakakolwiek modyfikacja przepisu ustawowego przez akt prawa miejscowego jest niedopuszczalna i jest uznawana w orzecznictwie za rażące naruszenie prawa, powodujące nieważność aktu (por. wyroki Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 30 czerwca 2011 r. IV SA/Po 431/11 oraz z dnia 10 grudnia 2014 r. IV SA/Po 746/14).

W konsekwencji jako istotnie naruszające prawo uznać należy przepisy uchwały, tj. § 1 pkt 4 oraz pkt 5, które dokonują zmiany uprawnień Przewodniczącego i Wiceprzewodniczących Rady Gminy Miasteczko Krajeńskie.

Dodatkowo organ nadzoru wskazuje, że § 22 uchwały pierwotnej o treści: "Do obowiązków Wiceprzewodniczącego należy wykonywanie zadań zastrzeżonych przez ustawę lub Statut dla Przewodniczącego w razie wakatu na stanowisku Przewodniczącego lub czasowej niezdolności" (ust. 1); "Pod nieobecność Przewodniczącego jego zadania wykonuje Wiceprzewodniczący" (ust. 2); "Wiceprzewodniczący wykonuje także inne zadania określone w Statucie oraz zlecone przez Przewodniczącego Rady" (ust. 3) został unieważniony rozstrzygnięciem nadzorczym Wojewody Wielkopolskiego nr KN-I.4131.1.647.2018.9 z dnia 28 listopada 2018 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego z 2018 r. poz. 9619).

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
/-/ Michał Zieliński
/dokument podpisany elektronicznie/

Otrzymują:

Rada Gminy Miasteczko Krajeńskie

Wójt Gminy Miasteczko Krajeńskie